SVOBODA



СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

o. 23. JERSEY CITY and NEW YORK,. TUESDAY, FEBRUARY 7, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ЛЮТОГО 1989 Ч. 23. РІК XCVI.

Пам'ятайте про Україну!

В УКРАЇНІ СТВОРЕНО ТОВАРИСТВО РІДНОЇ МОВИ

Київ. — Під таким заголовком газета „Радянська Україна", орган Центрального Комітету Комуністичної Партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів Української ССР, помістила коротку замітку у числі з 28-го грудня минулого року.

Інформуючи про відбуту республіканську нараду товариств, клюбів і гуртків шанувальників рідної мови, на якій розглянуто питання, пов'язані із створенням республіканського Товариства Рідної Мови ім. Тараса Шевченка, газета пише, що Товариство охопить організаційно всі первинні осередки, які існують в Україні, встановить постійні зв'язки з друзями і шанувальниками української культури поза її межами.

Учасники наради обговорили основні положення проєкту статуту товариства. У виступах багато учасників підкреслювали, що організація мови на місцях проходила активно і з великим зацікавленням. На нараді відзначилося, що товариство підтримує ідею законодавчого затвердження за українською мовою статусу державної, сприятиме поширенню сфери її використання, ставить за мету поширення мережі первинних осередків товариства, їх кількісного складу.

Організацію товариства завершили делегати на установчій конференції 28-го січня 1989 року. На неї запрошено представників всіх націй і народностей, які проживають в Україні.

До обраного організаційного комітету конференції ввійшли письменники Олесь Гончар, Дмитро Павличко, Борис Олійник, Іван Драч, Ліна Костенко, Юрій Мушкетик, Валерій Шевчук, Іван Дзюба, Сергій Плачинда, голова правління Київської організації Спілки Художників України А.В. Чебикін, голова Товариства „Україна" В. Я. Бровченко, відомі вчені, мовознавці, діячі культури, педагоги, партійні працівники та інші, — пише в кінці інформації „Радянська Україна".

Появилася збірка українських поезій англійською мовою

Джерзі Ситі, Н. Дж. — В канадському видавництві Вілліям Воллес вийшла при кінці 1988 року чепурна збірка поезій, трьох українських поетес п. н. „Країна мовчазних неділь" — „Land of Silent Sundays" У збірці є поезії англійською мовою Христі Гнатів, Ґлорії Купченко-Фролік і Лідії Палій, прикрашені мистецькими рисунками Віри Юрчук та кольоровою обкладинкою з картиною Мері Фірт „Ангел над Торонтом".

Збірка, що вийшла з допомогою Канадської і Онтарійської культурної ради, подає перед кожною частиною короткі дані про авторок. Х. Гнатів закінчила славістичні студії і це її перші друковані книжкою поетичні праці. Г. Купченко-Фролік, роджена вже в Альберті, була акторкою, моделькою, а писати почала коли її діти були вже на університетських студіях. Поезії у збірці „Країна мовчазних неділь" присвячені дітям і внукам. Вона є авторкою повісті „Роки зелених помідорів" а чергова її повість „Chickenman" появиться вкоротці.

Л. Палій відома із своїх поезій та двох збірок новель як також численних есеїв. Вона постійна співробітниця літературного журналу „Сучасність", член Міжнародного Пен-Клюбу, перекладчиця на англійську мову. У збірці „Країна мовчазних неділь" поміщені її українські поезії перекладені на англійську мову самою авторкою.

Книжка у півтвердій обкладинці містить на ній виїмки із дуже позитивних рецензій про поезії де, між іншим, сказано: „Мовчазність" охоплена в поезіях трьох українсько-канадських письменниць говорить голосно про життя численних поколінь українців і їхню боротьбу для вдержання себе".

Збірка коштує 10,50 кан. дол. і 1 дол. за пересилку. Замовляти можна пишучи на адресу: William-Wallace Publishers, 3525 Weston Rd., Unit 16, Weston, Ont. M9L 1V9, Canada.

Поезії В. Стуса знаходять прихильну німецьку критику

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О.К.). — У своєму літературному додатку з 6-го січня 1989 року німецький щоденник „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ" помістив обширну та дуже прихильну критику збірки поезій Василя Стуса в німецькому перекладі д-р Анни-Галі Горбач. Про появу цієї книжки „Свобода" інформувала в нашому щоденнику в числі з 14-го вересня 1988 року.

Рецензентка збірки Улля Ган пише більше про самого В. Стуса і його долю та про глибину його поезій, не заторкуючи самого перекладу, що вказує, що він не лише вірний, але й добрий.

Авторка рецензії розпочинає її ствердженням, що коли перед трьома роками, перебуваючи у Москві, поспитала членів Спілки Письменників про В. Стуса, ніхто його „не знав", а саме в тому самому часі західня преса подала сумну вістку про його смерть в карному сибірському таборі. Подаючи коротко його життєпис рецензентка підкреслює, що своїми листами до Центрального Комітету Комуністичної Партії і КҐБ у сімдесятих роках В. Стус був немов передвісником перебудови, коли вимагав „діялогу".

У. Ган уважає В.Стуса великою людиною і великим поетом не зважаючи на те, що він у своїх есеях не уважає себе поетом, а лише людиною що „пише вірші". На його думку поет мусить бути в першу чергу людиною повною любови, яка вміє перебороти природне почуття ненависти і вміє від нього звільнитися. На думку рецензентки саме писання поезії тримало В. Стуса при житті попри всі терпіння, пониження і безнадійність довгих років ув'язнення. І саме цими поезіями він дозволяє читачам не лише заглянути через дірку від ключа на світ, але й бути співучасниками величини людського духа у найбільших терпіннях.

У. Ган уважає, що поезії В. Стуса, як і його доля, не потребують пояснень, бо вони говорять самі за себе. На жаль, пише вона, радість зустріти такого великого поета получена рівночасно із сумом, що ця людина була замучена совєтським режимом. Рецензентка цитує цілий ряд думок і виїмків з перекладів, що містяться у збірці п.н. „Тобі життя тільки приснилося" і подивляє, що у тих нелюдських обставинах, в яких знаходився В. Стус, він бажав вижити і умів малювати оптимістичні картини.

Свою наскрізь позитивну рецензію, яка має назву „Погляд через дірку від ключа з пивниці", У. Ган закінчує твердженням, що факт, що вірші В. Стуса можна сьогодні читати на півофіційних зібраннях у Києві є лише сумною потіхою, бо в СССР все ще далі є політичні в'язні, не зважаючи на усі запевнення М. Ґорбачова.

Вийшов непублікований досі роман В. Винниченка

Ню Йорк. — У виданні Винниченківської комісії УВАН появився недрукований досі роман Володимира Винниченка „Поклади золота", написаний 1927 року. Пролежав він у архіві автора понад 60 років. Роман з життя і побуту першої пореволюційної української еміґрації на початку 1920-их років у Парижі.

Гостросюжетний, з виключними драматичними пригодами героїв, цікавою життєвою філософією, тугою за батьківщиною. національною ідеєю. Написаний доброю мовою, легким до читання стилем.

Загальна редакція і вступне слово — Григорія Костюка. Мовна редакція — Петра Одарченка, у твердій обкладинці, в мистецькому оформленні мистця Петра Сидоренка.

Ціна 16.95 амер. дол., або 20.25 канд. дол.

Замовлення та оплату слід надсилати на адресу УВАН. Ukrainian Academy. 206 West 100 St. New York, N. Y. 10025.

В Польщі згинули два священики

Варшава, Польща. — Священика католицької Церкви в Бєлостоці Станіслава Суховольця знайшли мертвим у його будинку. В неділю, 29-го січня, тіло 31-річного священика знайшов інший священик тої ж парафії. В помешканні були обгорілі меблі, очевидно вночі там була пожежа. Згідно з попередніми даними священик задихнувся від диму. Причина пожежі невідома.

Представник комісії „Солідарности" з питань прав людини повідомив, що загиблий священик був активним прихильником польської незалежної профспілки. В Білостоці він працював уже протягом шести років, а раніше служив вікарієм у парафії священика Єжі Попєлюшка в Сухо-Волі. Є. Попєлюшко, також один з найактивніших прихильників „Солідарности", був позвірячому вбитий працівниками польської служби безпеки 1984 року. С. Суховолець багато разів організував для своїх парафіян паломництво на могилу отця Є. Попєлюшка у Варшаві.

С. Суховолець раніше повідомляв членам комісії „Солідарности", що на нього кілька разів нападали якісь бандити і навіть пошкодили його автомобіль.

Кореспондент Ассошіейтед Пресс відзначає, що це вже другий випадок за останні 10 днів, коли священик, що підтримує „Солідарність", гине від загадкових причин.

Як уже повідомлялося, 21-го січня ц.р. в своєму помешканні знайшли мертвим о. Стефана Нєдзєляка, охоронця пам'ятника полякам, що загинули в СССР. На його похороні у Варшаві було понад 5,000 людей на чолі з Кардиналом Юзефом Ґлемпом.

МОЛОДЬ УКРАЇНИ ПІДТРИМУЄ ГЛАСНІСТЬ

Київ. — Член спілки журналістів Олександер Михайлюта, що живе в Запоріжжі, опублікував у газеті Молодь України" з 10-го січня ц.р. результати опиту, проведеного ним серед молоді від 16 до 20 років.

В результаті опиту, проведеного з допомогою спеціяльної анкети, виявилося, що сотні юнаків і дівчат задумуються над тим, чому одна людина так жорстоко тероризувала народи протягом десятиліть і як це могло статися.

В анкеті було десять запитань з кількома варіянтами відповідей. Із тисячі опитаних лише 150 осіб не виявили цікавости до „білих плям", а 860 — це активні громадяни, що цікавляться різними проблемами і хочуть мати більше інформації. 200 молодих вважають Сталіна сильною особистістю. І це не дивно, бо так їх виховували. „Були б більше обізнані з його чорними справами, можливо, змінили б думку", — пише Михайлюта.

Лише одна двадцята опитаних вважають, що критика сталінщини є руйнівною. Більша частина молоді відповіла, що не знає як оцінити все, про що тепер пишуть і розповідають. Тут проглядається непідготовленість молоді до сприйняття неоднозначних речей, яка є наслідком навальної пропаґанди.

На запитання: „Чи може повторитися культ особи в майбутньому?", були такі відповіді: може — 200; може, якщо не будемо знати всієї правди — 498; може, якщо не буде більшої демократії — 252; важко відповісти — 100.

Відповіді на це запитання свідчать, що близько половини молоді віддають перевагу повній правдивості, щоб унеможливити повторення культу особи.

„Чи треба розповідати не тільки про жертви сталінщини, а й про слідчих, оперуповноважених, наглядачів, які чинили терор?"

Не треба, це образить їхніх рідних — 50; треба, бо критика культу особи неповна — 800; не треба, бо це очорнює нашу дійсність — 48; важко відповісти — 202.

Більшість опитаних висловились за розголошення злочинів, аби винуватці понисли як не кримінальну, то хоч моральну відповідальність за свої злочини.

„Чи правильно застосовувати до виконавців терору строк давности?"

Правильно, бо вони виконували наказ — 0; ні, бо їхні методи були звірячими — 400; правильно, бо минуло багато часу — 0; ні, бо вони користуються пільгами, яких не заслужили — 292; вони повинні нести хоча б моральну відповідальність — 708.

Не можна не звернути увагу, що оцінку „правильно" репресивним діям не поставив ніхто. І це при тому, що досі в школах викладають історичні факти за старими програмами і ніякої роз'яснювальної роботи серед молоді ніхто не веде. Анкету вони бачили вперше та відповіді свідчать про великий запас моральности й соціяльної справедливости в молодого покоління.

З подальших питань видно, що жаден з опитуваних не погодився виправдати жорстокість обставинами, які тоді панували, бо й під час війни над людьми була загроза смерти, але не всі йшли на зраду, щоб врятувати своє власне життя.

„Чи зріс твій інтерес до історії, коли почали розкривати „білі плями?" — Так — 984; ні — 34; мені байдуже — 18.

Багато з опитуваних вважають, що колишні служителі культові соби тепер активно виступають проти перебудови і проти тих, хто викриває злочини минулих років. Опитувані вважають, що застійні роки були продовженням культу особи Сталіна, бо з приходом до

(Закінчення на стор. 4)

Газета „Ізвєстія" критикує академіка А. Сахарова

Москва. — В середу, 1-го лютого, в газеті „Ізвєстія" була надрукована редакційна стаття, в якій різко критикуються недавні висловлювання лавреата Нобелівської премії Миру академіка Сахарова, зокрема, його імтерв'ю кореспондентові консервативної паризької газети „Фіґаро".

А. Сахаров між іншим вислови здогад, що консерватисти в СССР „скинуть Ґорбачова або в крайньому випадку нав'яжуть йому свої погляди".

„Я думаю, що його скоро скинуть, тому що він відмовляється шукати народну підтримку з допомогою прямих в борів, — додала присутня на розмові жінка академіка Єлєна Боннер. — Єдиним реальним захистом голови держави служать прямі вибори. Чого боїться Ґорбачов? Ми його виберемо. У нашій країні нема іншого керівника". В тій же розмові Боннер заявила, що „не дасть за Ґорбачова і десяти карбованців", маючи, мабуть, на увазі міцність його становища.

Недавно А. Сахаров в інтерв'ю московському кореспондентові англійського тижневика „Сандей Таймс" Енґусові Роксбирі заявив, що його слова були „вирвані з контексту і неправильно витлумачені". А в інтерв'ю московському кореспондентові газети „Вашінґтон Пост" Дейвідові Ремнікові Сахаров повторив: „Я ніколи не говорив нічого подібного. Стаття у 'Фіґаро' дуже і дуже неточна".

Боннер пояснила Ремнікові, що вона і Сахаров намагалися сказати французькому журналістові (чого той не зрозумів), що нинішній виборчий процес є антидемократичним і що партійні лідери залежать від волі тартійного апарату, а не виборців. „Ми говорили про демократію", — сказала Боннер. Згодом „Фіґаро" сама помістила роз'яснення, визнавши, що слова Сахарова і Боннер були вирвані з контексту.

Д. Ремнік вважає статтю в „Ізвєстіях" недопустимо різкою, яка нагадує брежнєвські часи, коли цькування Сахарова були звичайною справою на сторінках совєтських газет і навіть заохочувалися.

„Чому критикуючи наші недоліки, він (Сахаров) вдається до послуг чужинецьких газет і радіостанцій? пише газета. Нема сумніву, що така діяльність не допоможе перебудові".

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джан Бернс на відміну від Ремніка вважає статтю досить дипломатичною, звертаючи при цьому увагу як на сенсацію, що „Ізвєстія" цитує текст з „Фіґаро". Досі сумніви у міцності становища керівника партії не могли трактуватися ні в якій формі.

Дж. Бернс вважає, що „Ізвєстія" (або сили, що стояла за нею) просто рішила випередити події і трохи нейтралізувати ефект слів Сахарова, які все одно стали б відомими громадянам або зі західньої преси, або з радіоповідомлень.

„Ізвєстія" додають, що статтю не слід розглядати як осудження Сахарова, але редакція вважає для себе „справою принципу" відреаґувати на заяви академіка для чужинецької преси. В кінці статті говориться, що було б лицемірством критикувати Сахарова за інтерв'ю західнім журналістам, дані під час ґорьківського заслання, в ті часи, коли академік не міг говорити на повний голос у себе на батьківщині. Тепер же, вважає газета, всі обмеження зняті, і Сахаров не має потреби викладати свої погляди для чужинецьких газет.

МОСКВА ЗАКІНЧУЄ ПРОЦЕС ВИВЕДЕННЯ ВОЯКІВ З АФГАНІСТАНУ

Москва. — Московське радіо повідомило в неділю, 5-го лютого ц. р., що процес виведення совєтських військових частин з Афганістану знаходиться у кінцевій фазі і останні вояки покинуть ту країну ще цього тижня, закінчуючи тим самим дев'ять літню війну з антикомуністичними повстанцями-муджагедінами, яку вони без сумніву програли в користь Руху за повне визволення Афганістану з-під окупації та створення там коаліційного уряду, без участи теперішніх комуністів, головно тих, які, будучи при владі, допомагали Москві винищувати свій нарід.

Очевидно, комуністичний уряд президента Наджібулли, влада якого обмежується тепер до Кабулю і кількох інших пунктів де стаціонує його військо, нахваляється, що в них є досить війська і залишеної та доставленої совєтської зброї для дальшої боротьби з муджагедінами і встановлення народно-демократичної республіки.

Західні політичні і військові спостерігачі й аналітики думають однак, що ані уряд, ані військові частини комуністів не втримають довше при владі, як кілька місяців, тобто до часу поки повстанці не започаткують плянованої офензиви для захоплення столиці Кабулю і встановлення свого уряду.

Речник 15-ох афганських політичних груп і сімох повстанських більш чисельних загонів, які оперують на території Афганістану, заявили в Теґрані, Іран, що за кілька днів вони проголосять склад тимчасового уряду. Сібґатулляг Моджаділі прибув до Теґрану для того, щоб вести переговори з тими мусулманськими групами, головною базою яких є іранська територія і які отримували зброю і військовий виряд від іранського уряду аятолли Хомейні. Президент Ірану Гоятоліслям Алі Камені закликав при тій нагоді усі афганські політичні і військові групи об'єднатися, бо тільки в єдності вони можуть здобути перемогу, створити сильний уряд і протиставитись „усіх імперіялістичним зазіханням".

Коли кореспонденти запитали Моджаділі, чи муджагедіни беруть до уваги можливість співпраці з теперішнім урядом Наджібулли, він не вагаючись відповів: „Вони вже можуть, коли є ще час, покидати країну, бо незабаром може бути запізно".

До Теґрану прибув також амбасадор СССР до Афганістану Юлій Воронцов, якого роля є подвійною, — кажуть спостерігачі. Він хоче впевнитись чи на випадок потреби Іран готовий прийняти більшу кількість комуністичних активістів і рівночасно говорити про те, щоб Теґран не вмішувався до внутрішніх справ Афганістану.

В міжчасі міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе прибув до Пакістану, веде переговори з тамошнім урядом і не виключно, що він особисто зустрінеться з представниками Руху за визволення Афганістану і командирами муджагедінів. Аналітики кажуть, що остання драма в Афганістані відіграється незабаром, але перспективи для тамошніх комуністів не є дуже веселі.

У СВІТІ

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація, під керівництвом Ясіра Арафата, відкинула пропозицію про замирення прем'єр-міністра Ізраїля Їцака Шаміра. Пропозицію Шаміра речники ПВО назвали „брехнею" і „обдурюванням палестинців, які живуть під ізраїльським режимом на окупованих арабських землях". ПВО вважає себе речником усіх палестинців, тих, що живуть під ізраїльською окупацією, і тих, що покинули західній беріг ріки Йордан і смугу Ґази. Західні політичні спостерігачі кажуть, що треба сумніватися, щоб хтось з арабів на окупованих землях мав відвагу вести переговори з представниками Шаміра без згоди головної квартири ПВО.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ телекомпанія Сі-Бі-Ес передала інформацію, отриману з Близького Сходу, що до збомблення пасажирського літака американської повітряної лінії Пен-Ем 21-го грудня минулого року спричинились Сирія і Лівія. Як відомо, „Боінг-747" розірвався в повітрі на висоті 13,000 футів і всі 270 осіб, пасажирів і залога, загинули над територією Шотляндії. Лівія хотіла помститися за налет американських бомбардувальників в квітні 1986 року, а Сирія нібито хотіла перешкодити мирному діялогові між ЗСА і Палестинською Визвольною Організацією. Зараз після катастрофи Ясір Арафат, керівник ПВО, категорично засудив тероризм, особливо перехоплення і знищування закордонних літаків і Сирія опинилася в дуже незручному положенні, кажуть спостерігачі. Теперішній державний секретар Джеймс Бейкер заявив, що Державний департамент покищо не має достовірних доказів участи Лівії і Сирії в цьому випадку.

ПРЕЗИДЕНТ КОМУНІСТИЧНОГО уряду в Афганістані Наджібулла переконаний, що він залишиться при владі навіть після виведення совєтських військових частин з тієї країни, які повинні покинути Афганістан до 15-го лютого ц.р., згідно з договором підписаним у Женеві. „Кожне намагання виключити з коаліційного уряду представників Народно-демократичної партії закінчитьст неуспіхом". — заявив Наджібулла кореспондентам і похвалився, що афганська народна армія має велику кількість не тільки залишеної совєтами, але доставленої нової зброї, якої „нам вистачить на два роки", каже теперішній керівник комуністів. Головне командування антикомуністичних повстанців-муджагедінів натомість заявляє, що жадна зброя і жадне запевнення Москви про допомогу для Наджібулли не допоможуть йому і йому подібним втриматись при владі. „Буде зброя, але не буде території", — заявив один з командирів повстанського руху.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Ізраїля привітав втечу совєтського вченого, 48-річного спеціяліста комп'юторської техніки Якова Когана, який, прилетівши з Паржу до Єрусалиму літаком, попросив надати йому політичний азиль. З другої сторони міністерство побоюється, що втеча Когана і поведінка та замішаність ізраїльців у його втечі, може негативно вплинути на перспективи нормалізації відносин між Ізраїлем і Совєтським Союзом. Втеча Когана і правдоподібність, що колишній політичний в'язень в совєтських концтаборах Натан (Анатолій) Щаранський буде найменований амбасадором Ізраїля до ООН, можуть викликати в Москві непередбачену реакцію.

В АМЕРИЦІ

ЩОБИ ОМИНУТИ непорозуміння на початку урядування нової Адміністрації, Білий Дім, з Конґресом дійшли до компромісу в справі постійної допомоги для нікараґуанських повстанців. Ця угода дозволяє на гуманітарну допомогу в сумі 2.4 міл. дол. місячно до вересня ц.р.включно. Всі сподіваються, що до тої пори Білий Дім знайде якусь дипломатичну розв'язку цієї та інших проблем Центральної Америки.

НАВІТЬ ЯКЩО ДЕПАРТАМЕНТ юстиції не осягне засудження у всіх оскарженнях, осіб пов'язаних з Пентагоном, то вже дотеперішні виявлення уважаються достатніми успіхами для особи, що започаткувала вгляд в цю справу, тобто для колишнього асистента головного прокуратора Вілляма Фелда. Обзнайомлені з цими подіями урядові чинники погоджуються з тим, що сам розгляд господарки Пентагону, яка виявилася такою скандальною та яку так завжди обороняв попередній секретар Департаменту оборони Кеспар Вайнберґер, започаткує зміну дотеперішніх практик.

ДВА НОМІНАТИ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша, які постійно натрапляють на якісь перешкоди в одобренні їх на запропоновані пости, це Джан Тавер, номінат на посаду секретаря Департаменту оборони, та д-р Луїс Салліван, номінат на секретаря Департаменту здоров'я та громадських послуг. Цим разом затримка за Федеральним Бюром Інвестиґацій. Не зважаючи на всі ці затримки, не виглядає, щоби Білий Дім чи сам президент Джордж Буш, побоювалися за їхнє одобрення.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЕН КВЕЙЛ, будучи на святкуваннях заприсяження президента Венесуелі Карльоса Анреаса Переза в Каракасі, скритикував кольшнього президента ЗСА Джиммі Картера за те, що він зустрічався з президентом Нікараґуа Даніельом Ортеґою. Докоряючи Картерові за таку поведінку, він сказав „самозрозуміло, що коли колишній Президент ЗСА зустрічається з головою уряду, з яким не зустрічається трепершній Уряд, то це може утруднювати справи".

В СЕРЕДУ, 1-ГО лютого, у Вашінґтоні на конґресовий бенкет стейту Ню Джерзі несподівано прибув президент Джордж Буш зі своєю дружиною Барбарою. На цьому бенкеті в присутності біля 1,800 гостей він вихваляв нюджерзького ґубернатора Томаса Кейна як „провідника крайового маштабу" та обдарував його порцеляновою статуєю американського орла.

АМЕРИКАНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ виявили охоту відкупити від федерального уряду приміщення американської амбасади в Москві, з яким офіційний Вашінґтон не знає, що має робити, бо структура будинків натикана різнородною апаратурою, в першу чергу підслуховою, аґентами, а зглядно технічним персоналом КҐБ. Уряд тепер перевіряє можливість продажу. В червні 1987 року спеціяльна група американських експертів, перевіривши конструкцію будинку в Москві, запропонувала тодішньому президентові Роналдові Реґенові видати додаткових 80 міл.долярів і невтралізувати усі підслухові апарати. Цієї справи не було вирішено за президентури Р. Реґена і вона, автоматично, успадкувалась теперішньому президентові Джорджові Бушові. Інша група спеціялістів вважала, що дешевше буде коли знищити теперішній будинок і на його місце побудувати з американського матеріялу і американськими будівельними компаніями інше, може меншого розміру приміщення амбасади. Було б зле, — пишуть деякі газети, — якщо б теперішній Уряд Дж. Буша не використав доброї пропозиції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City N J
Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Довір'я і недовір'я у НАТО супроти миролюбія СССР

Відколи Міхаїл Ґорбачов прийшов до влади в СССР, як генеральний секретар компартії СССР, згодом також президент Совєтського Союзу, люди на демократичному Заході були поділені в поглядах на нього. Ґорбачов став совєтським лідером у березні 1985 року, але на кілька місяців перед тим, ще тільки, як член Політбюра, відвідав був Англію і її прем'єр Марґарет Тачер перша промостила йому шлях до популярности на Заході своїм історичним висловом, що з Ґорбачовим „можна говорити". Американський президент Роналд Реґен, який правильно назвав був СССР „злющою імперією", вирікся цієї характеристики після його „пізніших" зустрічів на вершинах з Ґорбачовим. Реґен казав правду, що це перший совєтський вождь, який погодився на принцип поступової редукції різних родів зброї, а не обмежування їхньої продукції і признавав Марґарет Тачер правильність характеристики Ґорбачова, з яким „можна говорити". Але демократичний світ зразу поділився: одні захоплювалися Ґорбачовим і його „буржуазними" манерами та повірили в його миролюбні заяви, інші ставилися обережно, сумнівалися у щирість тих заяв та перестерігали, що Захід мусить надалі бути настільки сильним, щоби потенціяльний агресор не зважився на нову аґресію. І сам Реґен, як теж його наступник Джордж Буш, признаючи потребу „співжиття" з СССР і кращих взаємин у політичній, військовій, торговельній і культурній ділянках, водночас завжди твердили, що Америка мусить бути сильною.

Західньо-східні контакти застрягли тимчасово на мертвій точці з уваги на американські президентські вибори. Надії кремлівських вождів на вигру у виборах у ЗСА демократичного кандидата, який у своїй кампанії складав дуже приємні для СССР заяви, не здійснилися. Новий американський Президент потвердив бажання продовжувати розмови з Ґорбачовим в ім'я світовому миру. Але на першій пресовій конференції Буша в минулу п'ятницю один журналіст заінтерпелював Буша, мовляв, президентський дорадник у справах крайової безпеки, емеритований генерал Брент Скрофорт заявив публічно, що „холодна війна не закінчилася" і Ґорбачов може ще наробити світові „багато клопоту". Буш застерігся щодо вислову „холодна війна", але признав, що „треба бути обережним". Таке саме становище зайняв призначений на секретаря оборони колишній сенатор Джан Тавер на конференції членських країн Атлантійського Союзу (НАТО) у минулому тижні у Мюнхені. Разом із Тавером полетіли туди сім сенаторів і п'ять конґресменів, члени конґресових військових комісій. Це не була конференція на вершинах НАТО, це був радше інформаційний з'їзд, але присутніми були британський міністер закордонних справ Джофрі Гов, канцлер і міністри Західньої Німеччини і авторитетні представники інших країн.

Виявилися поважні розбіжності поглядів щодо потреби зберегти в Західній Европі, зокрема в Німеччині, ракети з атомовими головками на коротку віддаль, як найкращу ґарантію забезпеки проти можливої совєтської аґресії. Німецький репрезентант особливо обурювався на закид Тавера, що Америка виплачує на апарат НАТО непропорційно високі суми грошей. Із становищем американської делеґації, яка виступала солідарно, погоджувалися представники Великобританії і Франції. Із становищем Західньої Німеччини солідаризувались Данія, Бельгія і Голляндія. Очевидно, це не такі принципові розбіжності, які грозили б запереченням оборонного військово-політичного бльоку НАТО. Це тільки доказ, що деякі державні мужі Західньої Европи наївніші, як державні мужі Америки — однаково у Білому Домі, як у Конґресі. До пріоритетів президента Буша належить устійнити єдиний фронт цілого демократичного Заходу супроти СССР. Тому він заповів уже, що в цьому році не буде його зустрічі з Ґорбачовим — перед такою зустріччю треба узгіднити політику і тактику супроти СССР, який по суті залишився „злющою імперією", а мировий курс, що його взяв Ґорбачов, це не з любови до миру, а з конечности, з уваги на економічну ситуацію Совєтського Союзу. І хоча тепер совєтська ґенерація підтримує Ґорбачова — давати зброю мільйонам вояків, коли повіяв уже по всіх немосковських землях свободолюбний вітер — ситуація ще надто рискована.

Микола Плавюк

ЗА ПРАВИЛЬНУ ОЦІНКУ ОПОЗИЦІЙНИХ РУХІВ В УКРАЇНІ

I.

В Україні замітно посилились вияви опозиційного мислення і дії різних опозиційних формацій, які подекуди без організаційного пов'язання становлять те, що називаємо опозиційним рухом. Поширився він на різні сектори життя нації (церковно-релігійні, культурно-науковий, екологічний, а головно суспільно-політичний). Вияви його дії стали широковідомі в Україні і поза її межами. З ним спілкують подібні йому формації інших народів, ним інтересуються українці розпорошені в цілому світі, його вивчають політичні і державні кола багатьох країн світу.

Слідкуючи за голосами в часі V Конґресу СКВУ в Торонто, виглядає що дехто свідомо чи несвідомо, у викривленому світлі представляє позиції і вияви дії, наприклад найбільш відомої своєю діяльністю під сучасну пору, Української Гельсінкської Спілки.

Недоброзичливість критиків Української Гельсінкської Спілки проявляється головно в тому, що вони не повно або у викривленому світлі пояснюють позицію УГСпілки:

„Українська Гельсінкська Спілка уважає необхідним визначити основним напрямком своєї діяльности захист національних прав, насамперед право націй на самовизначення, передбачене статтею першою, ратифікованого Радянським Союзом Міжнародного пакту про громадські та політичні права, бо без свободи нації справжнє забезпечення свободи особи неможливе. Якщо людина — не засіб для реалізації тих чи інших ідеологічних концепцій, а мета і вінець творіння, то нація єдине природне соціяльне середовище, у якому людина може всебічно розвивати свої здібності й виконати своє призначення на землі.

Як показав досвід 66-річного перебування України в складі СССР, ні уряд УССР, який насправді ніколи не був суверенним урядом, а тільки виконавчим органом центральної влади, ні Комуністична партія України, що є всього лише реґіональним підрозділом КПРС, — не могли й здебільшого не бажали захистити населення України від тотального голоду, від варварського нищення продуктивних сил та інтелектуального потенціялу нації, від денаціоналізації українців і неросійських меншостей та етнічного стану населення України. Ці факти прямого ґеноциду та триваючого навіть в умовах відносної демократизації етноциду корінного населення України підтверджують ту незаперечну істину, що жодна партія не сміє монополізувати права на вирішення кардинальних проблем, які заторкують самоіснування народів. Без альтернативних, опозиційних (в цілому чи в окремих питаннях) до політики уряду й правлячої партії організацій, дійсне забезпечення прав людини й націй неможливе. Не будучи політичною партією і не ставлячи собі метою перебрання влади, Українська Гельсінкська Спілка бачить своє завдання у всебічній активізації народних мас, у виробленні в них механізму участи народу у правлінні державою та надійного контролю за державним апаратом. Підтримуючи всі конструктивні ідеї влади, що торкаються перебудови й демократизації радянського суспільства, УГС залишає за собою право на демократичну опозицію як дієву форму активізації демократичних процесів у суспільстві. Українська Гельсінкська Спілка — це неполітична партія з обов'язковою для кожного її члена програмою, допускає плюралізм поглядів та членство в інших політичних партіях та організаціях. Замість програми, УГС пропонує 'Декларацію принципів', що можуть стати основою об'єднання демократичних сил у боротьбі за перетворення суспільства, за права особи і нації".

Ось основна позиція УГ Спілки опублікована 7-го липня 1988 року. Зміст її не залишає жодного сумніву, що творці цього документу виходили із заложення, що обіцяні зміни в СССР М. Ґорбачовом, дадуть змогу заініціювати, нечувану до того часу можливість творення леґальної опозиції до Комуністичної партії і нею призначеного урядового апарату в Україні.

Згадані ними принципи, як своєрідні дороговкази змісту їх опозиційної діяльности вони оформили в окремих точках (20). Розглядаючи їх тепер, приблизно шість місяців від їх проголошення, зможемо вказати не лише на їхні теоретичні вартості, але як вони виглядають у світлі дійсного стану в сучасній Україні.

Точка перша порушує справу „відновлення української державности, яка сьогодні існує лише на папері".

Це ствердження дуже важливе, бо читаючи вступ „Преамбулу" де мова про право націй на самовизначення, дехто міг би допустити думку про те, що мовляв українська нація не „самовизначила" свого відношення до питання державности. Вимога „відновлення" очевидно відкидає таке побоювання, і на мою думку не лишає сумніву про яку державу йде мова, якщо УССР вони вважають державою „яка сьогодні існує лише на папері". До речі питання державного самовизначення України в початку XX століття є заторкнене в статтях офіційних публікацій і документах УГ Спілки, які не лишають сумніву про становище УГ Спілки до процесів державного будівництва в Україні.

Продовження буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Український чинник у виступах балету Мойсеєва

Коли ми зацікавлені у балетних представленнях відомого, буцім то російського, фолкльорного балету І. Мойсеєва з Москви, цо це головно з однієї причини, а саме, як там представляється сторінка українського танцювального мистецтва. Без цієї бо нашої питомої, національної магії, цей балет не тільки не мав би чим завершувати своїх виступів, але і не міг би просто навіть існувати. Свідченням на це можуть послужити саме останні виступи цього балету в нюйоркському Редіо Ситі Мюзік Голл, 17-го-24-го січня ц. р., де в програмі прем'єри і дальших представлень, майже не було російських танків. Крім епізодичної, танцювальної вправи на російську тему-мелодію і пізніше позапрограмової вкладки — тому і без назви — якогось незначного, досить млявого, російського танцю — нічого там із їхнього своєрідного типізму не було. Довжелезний бо балет із опери „Князь Ігор" Бородіна, це танки орієнтально-азійські. І хоч опера написана російською мовою, проте знаємо, що самий Бородін не був росіянином, а грузином. А це грузини завжди чітко наголошують. Опера ж про нашого князя.

Український елемент у балеті Мойсеєва був і є панівним та вершинним від його дебюту в ЗСА, 1958 року досьогодні. І він власне найбільше приманює американського глядача та є рішальним у завершенні повноти мистецького успіху цієї танкової організації. Ба щобільше, побуваючи на прем'єрі виступів цього балету, можна ствердити, що, хоч у списку танцюристів менше українських імен, самий український чинник впливу навіть скріпився чи поширився в укладі програми балету Мойсеєва.

Зразу бо в першій точці програми п. з. „Шлях до танцю", що складався з п'яти частин танкових вправ, попри першу вправу загальну, друга, згадана вже, була вправа на російську тематику, зате третя і четверта вправи була на українську тему-мелодію, навіть на тематику „Гопак-колом" (так і написано Гопак, а не „Ґопак", як зловмисно в кінцевому танці). П'ята вправа була „Полька", (як знаємо — це чеський, а не польський танець). Хтось мусів звернути увагу Мойсеєву, що в програмі „замало Рассеї" і тому він зараз після цього першого танцю, убгав, поза програмою, згаданий уже досить недокровний російський танець у рубашках і неросійських свитках та доземних жіночих спідницях, в яких нелегко танцювати.

Далі в програмі було дві американські прем'єри з еспаномовних країн. Арґентинський танець „Малямба" укладу, як і всі інші, Мойсеєва, монотонний і повторний, як музично, так і хореографічно. Дещо більшим успіхом міг почванитись еспанський танець „Араґонська хота", де і строї були кращі і більше справжньої ритмічної життєвости, а менше механічности танцю. Успішним можна назвати молдавський танець „Кмітливий Накану". Тут проворний парубчина намагається запізнати і зблизити до себе несміливих хлопця і дівчину, що йому вкінці щастить і танець кінчиться шпарким, відомим „Жоком", музика якого аж занадто пахне нашим коломийками.

Менше приємна і несподівана історія пов'язана з перестарілими „Партизанами". Публіка бо в залі складалася переважно з молодих глядачів, які не мають поняття, що і хто такі большевицькі партизани. Тому, коли танцюристи один за одним почали появлятися на сцені в своїх швидкобіжних, плавких порухах, молоді люди почали хіхотати і таки сміятися. Щось таке трапилось цьому танкові либонь уперше. Ідея і анахронізм танцювальної композиції виявився недвозначно. В цілому оплески наприкінці — навіть, як пізніше йшли вже радше тільки справжні танці — були без захоплення, на половину скупіші, як бувало давніше.

Друга частина розпочалась орієнтальними, яскравими „Половецькими танцями" до музики А. Бородіна, з опери на прославу українського героя, „Князь Ігор". Відомо, що цей танець виконує і балет Большого театру і Мойсеєву не приходиться легко конкурувати з найкращим балетом світу. Однак не зважаючи на ексцентрику, танець подобався, як незвичною музикою, так і багатством кольоритних костюмів та підбором солістів, головно жіночих. Рвучкий танок ханових бойовиків у підскоках з луками і списами привертав до себе увагу.

Найменш успішною точкою вечора була китайська пантоміма „Санчаку". В цьому танці без музики, тільки в супроводі дерев'яного калатала, ніби то танцюють-змагаються два танцюристи: подорожник-гість і власник готелю, бандит. Тут заслуговує на увагу хіба тільки політичний момент, як то Росія пробує „кокетувати" Китай.

Усе таки ця точка підготовила знаменито підґрунтя для закінчення концерту неперевершеним українським „Гопаком", під музику наших народних пісень.

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Омелян Бей

НАХІЧЕВАНЬ — ВІРМЕНСЬКА ТЕРИТОРІЯ?

У знаному англійському тижневику „Менчестер Ґардієн" (8-го січня 1989 року) Джанатан Стіл, назагал добрий обсерватор, описуючи міжнаціональні відносини в цьому районі, прийшов до фальшивих заключень. Опираючись на розмовах із провідним екологом Вірменії Ашод Ґріґоріяном, імовірно, за його ж вказівками, Стіл подав невірну статистику. Ґріґоріян мав так сказати: „Ми не можемо допустити, щоб Нагірний Карабах був так обезлюдненим, як це сталось із Нахічеваном". Від себе Стіл подає, що Нахічевань, яка межує з Туреччиною, мала 73 відс. вірменського населення, коли її передали Азербайджанові на початку 1920 років. Перевіряючи перепис населення за 1926 рік, перший, найбільш точний перепис за часів совєтської влади (проф. Кубійович, наш найбільший демограф, не мав застережень відносно того перепису), картина — куди інша.

У Нахічеванській АССР на 105,000 населення, турків (так називали тоді азерів) було 83.9 відс., а вірменів 11.4 відс. На підставі перепису з 1970 року, в Нахічевані жило 93.8 відс. азерів, а всього 2.9 відс. вірмен, при населенні в 202,000 чоловік. У випадку Нагорного Карабаху, в 1926 році на 125,000 населення було 89.6 відс. вірмен, а 9.6 відс. азерів. В 1970 році відносини були такі: вірмен 80.5 відс., а азерів 18.1 відс. Не маючи даних з останнього перепису, важко вгадати, як склалися національностеві відносини після 1970 року.

Без сумніву, мусів заіснувати ефект денаціоналізації вірмен, а ще більше відтік цієї національности на територію своєї республіки чи в промислові центри Азербайджану, Грузії чи навіть України.

Перевіряючи статус обох республік між переписами маємо такі дані: якщо в Азербайджанській ССР у 1926 році було 7.6 відс. вірмен, в 1970 році було вже 9.5 відс. Коли ж мова про ВірССР, в 1926 році жило там, 8.9 відс. азерів, тоді, як в 1970 році їх було всього 5.9 відс. Знову ж, і в тому випадку, сміємо припускати, що перєїздили вони на територію своєї республіки. Обидві республіки виказували надвисокий приріст населення. Якщо в 1926 році Вірменія мала 877,000 населення, через 60 років (1987) її населення зросло в 389 відс. до 3,412,000 в республіці, яка, маючи мало орної землі, виказує густоту населення в 115 осіб на кв. км. За той період населення Азербайджанської ССР зросло з 2,313,000 до 6,811.000, тобто 295 відс. при густоті населення в 75 осіб на кв. км. Дивлячись об'єктивно, вірмени (й до певної міри азері) „переплюнули" свої потенціяльні можливості. Хоч відносини між обома національними групами носять політичне забарвлення, кращим тлумаченням є економічний фактор. У наслідок голокосту (1915 р.), вірмени втратили чи не половину своєї території (околиці м. Карс), що її за договором у 1921 році зовсім неправильно отримала туреччина. Вірмени — висококультурний, освічений, підприємницький народ. Це працьовитий, рухливий народ, здатний до нововведень і видумчивости. Тому, коли відчинялись нові підприємства (в Азербайджані, Грузії чи в Росії), азері були мало податливими захоплювати вищі місця, а їх слабка обізнаність з російською мовою, чи навіть здатність примінитись до мови корінного населення, робила їх меншвартісним елементом.

Читаючи пресу УССР, досить часто доводиться завважувати особи з грузинськими чи вірменськими іменами. Чимало вірмен (наприклад, Параджанов, що має крутити фільм про похід князя Ігоря) працює на полі української культури й науки, не кажучи вже про торгівлю і промисловість. При надвисокому рості населення і при надпродукції осіб гуманістичного напрямку — мусів заіснувати відтак вірмен до інших республік. Звідси й випливає економічне тлумачення міжнаціональних зударів.

Без сумніву, найбільш ідеальним рішенням було б передати Карабах Вірменії, створивши для цього вузький коридор із азербайджанської території. У заміну, щоб Нахічевань могла стати нероз'єднаною територією Азербайджанської ССР, Вірменія мусіла б відступити частину своєї території на околиці м. Кафан, порядком якогось обміну населення. Але й така розв'язка не ґарантує, що на Кавказі між тими національностями буде спокій.

Зенон Городиський

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ІВАНА ФРАНКА У ЛЬВОВІ

(Спогад з часів совєтської окупації в 1939-41 роках)

I.

Здається, дуже мало написано досі про Державний Університет ім. Івана Франка у Львові, який постав шляхом переіменования польського університету ім. Яна Казімєжа восени 1939 року постановою Верховної Ради Української Совєтської Соціялістичної Республіки, коли західньоукраїнські землі опинилися в границях УССР у висліді закінчення 17-денної німецько-польської війни та згідно коляборантської співпраці Сталіна з Гітлером, відомої під назвою Пакту Ріббентропа-Молотова.

Буду, здається, близький правди, коли згадаю, що досі поруч моєї згадки в статті надрукованій в 1986 році в „Свободі" п. з. „Незабутній епізод із часу совєтської окупації", тільки деякі дані пов'язані в якійсь мірі з реорганізацією Львівського університету в час совєтської окупації, були подані відомим істориком проф. д-ром Олександром Домбровським в „Українському Історику" (1975, 1-2 (45-46, рік XII), ст. 100-19) в другій частині його статті п. з. „До історії української науки під час Другої світової війни".

Постання та реорганізація Львівського університету в 1939 році та присвоєння йому імени найбільшого Сина Галицької Землі були, безперечно, історичними подіями, коли взяти до уваги історію довголітньої і впертої боротьби галицьких українців за український університет у Львові. Тому без уваги на те, якими мотивами руководились тоді совєтські чинники, ця подія у початковій стадії т. зв. возз'єднання" була настільки важливою, що їй ще живі учасники чи свідки повинні присвятити належну увагу у своїх спогадів. Вірю, що вслід за цим коротким і далеко неповним спогадом відгукнуться й інші та докинуть і свою цеглину до цієї важливої події, яка за більше, ніж 40 років чимраз більше покривається порохом забуття.

Польсько-німецька війна застала мене і моїх близьких у Винниках біля Львова в домі моїх старенькох батьків емеритованих народних вчителів, які перебралися у це мале містечко з гамірного великого міста Львова. Тут всі ми вирішили разом чекати кінця війни, а там порадитись, як нам усім дальше бути. Я і дехто з моєї родини давно вирішили залишатись у большевицькій дійсності разом з моїми старенькими батьками. Виявилось, що кінець польсько-німецької війни прийшов дуже скоро, бо „сільні зварці і ґотові" поляки не витримали технічно-мілітарної сили гітлерівської Німеччини і піддалися долі переможених побідникам, втікаючи на схід і південний схід, або здаючись в полон німцям на заході, а большевикам на сході. Дехто з них рятувався утечею до Румунії чи Мадярщини. Тоді ми всі відчували якусь неприховану радість, спостерігаючи упадок бундючної шляхетської Польщі, яка стільки зла накоїла нашому народові, але з другої сторони для всіх нас було ясно, що воєнні події ще далеко незакінчені, і ми йдемо назустріч новим подіям, можливо, ще складнішим і небезпечнішим для нас і для всього нашого народу.

Уже 21-го вересня 1939 року після полудня показалися із південного сходу, чи радше зі сторони Бережан, перші кінні, а тоді змоторизовані большевицькі стежі, які підійшли до Винник. І тут дійшло до сутички і перестрілки між частинами армії ген. Яковлева і німецькими частинами, які загнались під Львів зі сторони Бібрки. Були вбиті і ранені червоноармійці, а один із них недалеко хати моїх батьків. Виявилось, що це був українець з Одещини по званню народний вчитель, молодший ляйтенант за ранґою. Гостюючий у нас наш приятель, тоді студент медицини, тепер лікар в Канаді д-р Богдан Мигаль, дав йому першу допомогу. Всі ми, необізнані з совєтською дійсністю, розпитували нашого земляка про життя в Українці, але він зболілим голосом сказав: „Скоро побачите!" Червоноармійські санітари без найменшого слова подяки за допомогу раненому забрали його з нашої хати, і це була наша перша зустріч з новою дійсністю.

Скоро, бо вже 22-го вересня 1939 року ранком, большевицькі частини з парадою увійшли до Львова і для нас почалося життя у підсовєтській дійсності. Мене тягнуло до Львова, щоб там зорієнтуватися в новій обстановці і бути одночасно близько батьків, а решта моїх рідних готувалися, кожний на свій лад, до нових подій, що швидко назрівали і вимагали від них остаточних рішень.

Уже в перших тижнях після приходу большевиків багато українців, відчуваючи неуникнену загрозу арешту чи заслання на далекий Сибір, вирішили покинути рідні сторони і податися за Сян. Однак чимало видатних і відомих діячів постановили „залишатися з народом і ділити його долю і недолю", як це вони тоді заявили. Ще перед самим приходом большевиків поляки і жиди готовили свої репрезентації. Говорилося тоді, що поляки створили свій комітет, повбиралися у „фраки", щоб показати совєтам „з ким мають честь", а жиди післали рабинів і кількох „ліберальних адвокатів". Всіх їх нагнали большевицькі чинники, декого з поляків затримали „для перевірки". Створили і українці „Тимчасовий комітет", в склад якого увійшли президент д-р Кость Левицький, колишній президент (Галицької) Української Національної Ради в 1918 році; президент Володимир Децикевич, колишній віцепрезидент австрійського намісництва у Львові, і д-р Іван Німчук, колишній головний редактор українського щоденника „Діло". Д-ра Івана Німчука арештували, здається, в приміщенні „Діла", коли він хотів передати всі діла „новим господарям", а коли президент Кость Левицький пішов до совєтської команди міста Львова, щоб обстати за своїм секретарем, то його також заарештували і вивезли до Москви. Всі ці прикрі вістки кружляли між нашими людьми у Львові своєрідною „поштою" з уст до уст, як казали „від довірених до довірених". У той час я був вже при „добровільній охороні університету", яка находилась при вході в приміщенні колишнього університетського „педаля". Тут зібралися тільки українські студенти, і це була тут декілька днів „найвища влада". Був між ними тоді і мій близький друг і приятель ще з гімназії і університетських студій на правничому факультеті у Львові д-р Роман Залуцький, тепер живе у Чикаґо, але він хоч і дістав пізніше допомогу на дальші правничі студії, довго не затримався, він же як сестрінок о. митрата Войнаровського і сам син священика, за своїм „соціяльним походженням" міг бути наражений на небезпеку і тому в короткому часі покинув рідний Львів. Стрінув я його вже після приходу німців припадково в Житомирі десь під кінець липня 1941 року, коли я вибрався на тримісячні мандри по різних містах Правобережжя шукати кращої долі... „на Україні далекій". Був там також мій гімназійний товариш Юрій Свістель, син священика з Чортківщини, але і він через своє „соціяльне походження" подався за Сян. Багато наших студентів з різних причин пішли на працю і не студіювали, про них буду згадувати, бо чимало з них доживає свого віку в Україні після важких переходів у підсовєтській дійсності.

Продовження буде.

Конференція Філядельфійської Округи СУА

В неділю, 12-го листопада, у Філядельфії відбулася конференція голів, заступниць голів і організаційних референток Відділів Філядельфійської Округи Союзу Українок Америки. Конференція відбулася в домівці СУА, в УОКЦентрі. З 17-ох Відділів, 14 були заступлені. Присутніх було 45 союзянок.

За президіяльним столом сиділи: почесна голова СУА і СФУЖО Лідія Бурачинська, Лідія Дяченко, голова 20 Відділу, Ольга Гнатейко, заступниця голови СУА і організаційна референтка головної Управи СУА, ведуча Віра Кліш, Марія Кондрат, колишня голова Округи, і Оксана Фаріон, голова Окружної управи.

Конференцію відкрила Оксана Фаріон, голова, молитвою „Царю небесний". Слідували 6 20-хвилинних доповідей. Після кожної доповіді була дискусія і перерва.

Доповідь „Загальна ситуація українців в Америці під сучасну пору" виголосила Ольга Фараонів, культосвітня референтка Округи і голова 11-го Відділу в Трентоні. Доповідачка проаналізувала ситуацію нашого поселення, підкреслюючи, що наша преса є однією з головних позицій для національної субстанції, а, на жаль, заникає через байдужість української громади.

У доповіді „Союзянка і Світова Федерація Українських Жіночих Організацій" Лідія Дяченко подала історію СФУЖО і поінформувала присутніх, яку ролю ми як Союзянки можемо відіграти у цій організації. Організації об'єднані в СФУЖО, а є їх 22, працюють для добра всієї спільноти, не поділилися на два табори, а задержали єдність по сьогодні.

Марія Кондрат, референтка зв'язків при Окружній управі, у доповіді „Відділи і їхнє відношення до Округи чи до організації СУА" зреферувала працю Округи і подала можливі розв'язки буденних проблем, підкреслюючи, що Округа буде такою, якою її зроблять Відділи.

Після полуденку, який підготовили і подали союзянки Марія Данилів, Відділ 43, Катя Потер, Відд. 48 і Тамара Рац, Відд. 13, слідували дискусійні думки, як краще провадити Відділ, п. н. „Голова та членки Відділу". Лідія Дяченко подала ідеї перепровадження сходин, внутрішніх імпрез Відділу чи заробітку. Ольга Михайлів, голова 91 Відд. у Бетлегем, Па. порівняла відділ до домашнього вогнища, з якого розходиться родинне тепло. Бути головою Відділу — це честь і вирізнення. Голова, одначе, мусить бути примірною членкою і ставити добро організації на перше місце.

Опісля референтки Окружної управи висловили свої побажання до Відділів. Надія Лучанко, касирка, вияснила фінансові зобов'язання до Округи і просила про точне вплачування. Надія Оранська, реф. суспільної опіки, просила допомоги у приготуванні Свят Вечері для хворих і немічних у піклувальному домі чи старших самітніх у приватних домах. Галина Царинник, пресова реф. заохочувала Відділи писати про себе і свою діяльність, а Софія Геврик, реф. Музею, закликала вибирати комісії для посилення праці, збирати експонати, переводити тиждень Українського Музею в Окрузі. Український Музей — це наша гордість, це надбання, які залишимо майбутнім поколінням.

Ольга Гнатейко говорила про „Приєднування нового членства". Доповідачка поділилася вісткою, що створено три нові Відділи СУА. „Ми мусимо дорожити кожною членкою. СУА вчить українську жінку бути виробленою громадянкою, щедрою працею допомагати своїй громаді. У нас ентузіязм, охота, віра і почуття гордости, що ми є членками великої організації".

Дискусія після доповідей була цікава і будуюча. Рішено вислати привітальну телеграму до президента Буша і представникам стейтового уряду, які виграли вибори.

Перед нами велике завдання — своєю прикладною працею показати молодшим вартість союзянки. Цього очікують від нас новозасновані Відділи. „Покажіть нам, що ви робите, щоб ми навчилися від вас", висловилася голова нового Відділу, ч. 88, Роксоляна Луців. А бути добрим прикладом для інших — це громадська виробленість, це особлива вмілість.

А.М.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Вісті з Бразилії




На засіданні Українського Студентського Клюбу промовляє Ярослав Романишин з Торонто; за столом сидять І. Безручко, Тетяна Романишин, Лариса Федесенко, Дебора Равлик, К. Шмулик і Ж. Костин.

Завдяки ініціятиві невтомного й заслуженого ентузіяста гри на бандурі Миколи Чорного, який живе в Америці, було засновано в місті Куритиба Товариство Українсько-Бразилійських Бандуристів, це товариство має за завдання плекати серед членства любов до українського кобзарства, організувати курси гри на бандурі, організувати імпрези і концерти для ширення українського кобзарства. Установчі загальні збори Товариства Українсько-Бразилійських Бандуристів відбулося 11-го листопада 1988 року в приміщенні Українсько-Релігійного Культурного Центру „Полтава". Маріян Сидорак відкрив збори та пояснив присутнім значення такого товариства та розвитку українського кобзарства в Бразилії. Потім вибрано президію загальних зборів у такому складі: Василь Каміненко — голова, Маріян Сидорак — заступник, Корнелій Шмулик — секретар, Осип Сітко — другий секретар.

К. Шмулик прочитав проєкт статуту, який був затверджений присутніми. А потім відбувся вибір керівних органів товариства у такому складі: почесний голова Іван Бойко, голова Маріян Сидорак, перший заступник Режіна Шпак-Рубінець, другий заступник Єлисавета Крива, секретар Корнелій Шмулик, другий секретар Осип Сітко, скарбник Іван Ковалюк, другий скарбник Олена Шкроблюк, референт організаційний Василь Каміненко, референт культурно-освітній С. Селіна Слобода, референт преси й інформацій Ангелина Чечко, контрольна комісія: інж. Михайло Сосяк — голова, Петро Кучма — заступник, Євген Мельник — секретар; товариський суд — Михайло Рубінець — голова, інж. Олександер Чечко — заступник, Василь Павлудшишин — секретар. А на кінець відбулись дискусії. Це товариство є Центральною Організацією Кобзарського мистецтва на всю Бразилію.

• • •

Торік українці в цілому світі відзначали одну із найбільших подій своєї історії — офіційного введення християнства. Святкування відбувалися по різних країнах світу, де існують наші громади, У Бразилії, де є численна українська громада, ці святкування відбувалися у різних формах. Православна громада відсвяткувала своє Тисячоліття 6-го листопада в Куритибі. В 10-ій год. ранку в православній церкві св. Димитрія відслужено Св. Літургію, правили протопресвітер о. Микола Милусь, о. Петро Блащишин, церква була вщерть виповнена вірними, які прибули із далеких міст — Сан Павло, Порто Алеґре, Санта Канаріна й інших, щоб в молитвах спільно подякувати Всемогучому Богові за ласку світла правди. Співав церковний хор під диригентурою Василя Чмиря, а на кінець святкувань відбувся обід та святковий концерт із різними виступами: хору Тисячоліття, вокального ансамблю та багатьох інших.

• • •

16-го жовтня м.р. відбулася в Колеґії Мадре Анатолія виставка українських експонатів з нагоди святкування Тисячоліття Християнства України. Виставку зорганізували Сестри Служебниці. Були виставлені різні експонати: вишивки, релігійні картки, образи, писанки і т. п. Куритибська преса обширно писала про цю виставку.

• • •

Кінематограф Ґрофф в Куритибі показував 5-го листопада фестиваль совєтських фільмів, а між іншим було висвітлено „Чорнобильські дзвони", в якому показано трагедію українського народу. Режисером цього фільму є відомий Роланд Сергієнко.

• • •

Дня 19-го листопада 1988 року Український Студентський Клюб влаштував у парафіяльній залі церкви Св. Помочі в Куритибі, студентський вечір, на якому показували прозірки з України, Торонто та про Пласт. Корнелій Шмулик говорив про ЮМПЗ-87 р. та про Український Пласт, який існує по всіх країнах українського поселення, а в Бразилії тепер не існує. К. Шмулик сказав, що варто відновити Український Пласт, є вже пляни на майбутнє, щоб створити цю важливу організацію української молоді в Бразилії.

Студентський Клюб був заснований минулого року за ініціятивою відомих й заслужених українців із Торонто, панства Романишиних. Вони пояснили нашим студентам, що в діяспорі, де проживають українці існують студентські клюби, які стараються бути в контакті із іншими країнами. Студентський Клюб вже мав декілька засідань та плянує організувати імпрези, панелі, конференції тощо.

Цей Студентський Клюб був заснований 4-го жовтня 1987 року. В управу його ввійшли такі студенти: Анелія Борсук, голова, Тереса Кіндра — заступник, Євген Шмулик — секретар, Дебора Христина Равлик — зв'язки. Почесним головою є пан Ілярій Безручко, великий і заслужений громадянин, який є головою Допомогової Фундації в Бразилії. Завдання Клюбу — об'єднати українських студентів, що студіюють у Куритибському університеті, дбати, щоб вони знайомилися, і плянувати спільну діяльність як товариську, так і громадську, яка мала б значення для цілої української спільноти. На основуючих зборах вписалося вже 27 студентів і заплянувано в найближчому шкільному році різні зустрічі та доповіді. Клюб буде також дбати про стипендії для українських студентів, які потребують допомоги. На своїх перших зборах, що відбулися 11-го травня 1988 року із участю Ілярія Безручка, голови Фундації при Ц. Репрезентації, вирішено багато справ, зокрема вирішено старатися про нових членів.

Корнелій Шмулик

Відлітають журавлі...

Читаючи щоденно „Свободу", завважую на її сторінках спомини про друзів, що відійшли у вічність. На жаль, не знаходжу будь-якої згадки про Івана Яроша і Василя Гнатового. Д-р І. Ярош — це зубний лікар-дантист, а Василь Гнатів — один із визначніших українських купців („Базар"). Хоч з ними обидвома я був у близьких приятельських відносинах, але вони обидва мали ще ближчих друзів. Чомусь ці їхні друзі замовкли.

Щоб пам'ять по них стала вічною, обов'язок згадати про них я взяв на себе, бо слова на папері можуть залишитися в пам'яті на довгі роки. Сторінки „Свободи" знайдуть місце на полицях сучасних читачів, а майбутні покоління, переглядаючи архіви своїх батьків, дідів і прадідів, матимуть змогу запізнатися із цими двома іменами.

Прийшло мені на думку згадати в тих самих рядках про них обох, бо обидва вони, не зважаючи на різницю у віці, йшли тим самим шляхом. Провідні думки в політичних поемах найбільшого нашого генія Тараса були для них обидвох дороговказом. Не менший вплив мали на них Іван Франко, Леся Українка та інші українські велетні. Державницький дух Мазепи, Петлюри, Коновальця і Бандери закарбувався глибоко в їхніх серцях. Продовжування діла, початого нашими борцями за волю України, було їхнім гаслом. Також вони з безмежною любов'ю і пошаною відносилися до нашого Велетня Духу князя Андрея Шептицького. Обидва були ревними прихильниками українського патріярхату.

Ще в юних літах у часі Визвольних змагань Іван наражав себе на різні небезпеки, вивішуючи синьо-жовті прапори на сірих мурах города Львова, міста, що кишіло поляками. Після прикрих невдач по приході брудного ворожого чобота на нашу святу землю Іван не падав на дусі, не зламав свого хребта. Кристалізував свій характер, ще більше гартувався духовно і фізично на площі „Сокола Батька", як рівнож у спортовому Товаристві „Україна", Львів. Також він включився в українське підпілля.

Щодо Василя, він міг вигідно жити на господарстві біля мами. Однак він заміняв всякі вигоди на невигоди. Його надхненням не були вигоди біля мами. Він мріяв про всеукраїнську економію. Думав про майбутнє української держави. Вже в молодому віці він розумів, що економіка є найважливішою галуззю в житті держави. У юних літах він став членом підпілля. Не раз, не два приходилось йому бродити болотами не тільки по селах Стрийщини, Тернопільщини, Станиславівщини і Гуцульщини також. Може часто без вечері доводилося йому переночовувати по оборогах і подрях у великому холоді. Тому що вродився з купецькою жилкою, а ще, щобільше, розумів добре, що з ростом купецтва зростає економіка і збагачується нарід, він включався в різні праці, чи то в кооперативах, чи в Народних торгівлях, чи повітових союзах. Також розвивав приватне купецтво.

Хоч оба ці наші товариші відійшли від нас фізично, їх дух залишився між нами. Справді ці дві постаті подиву гідні. Хоч оба стояли кріпко тілом і душею при Степанові Бандері, Андрія Мельника також шанували. У частих розмовах із ними я ніколи не чув будь-якого злого слова від них на адресу Андрія. Обидва вони були вірні бандерівці, але що найважливіше, оба були в повному значенні цього слова Українці.

Їм обидвом прийшлося покидати рідну землю. Обидва попали на землю Вашінґтона. Попали у ту саму місцевість — Нюарк-Ірвінґтон в Ню Джерзі. Тут також вони не сплямили українського імени. Хоч у початках мусіли тяжко працювати на шматок хліба, обидва зуміли знайти себе там, де вони належали. Іван знайшов себе у власній зубній лікарні, Василь знайшов місце між найкращими українськими купцями. Хоч обидвом прийшлось вивчати чужу мову, не забували своєї рідної, а щобільше, стояли на сторожі краси такої музично-гарної української мови. Обидва не шукали на чужині того, чого немає і в небі.

Різницю творили між ними їхні звання. Працюючи у своїй клініці, Іван мав більше вільного часу ніж Василь. Хто розуміє купецтво, то напевно знає, що це праця мозольна не тільки фізично, а також і умово. Праця в купецтві потягає за собою безчисленні години. Купцеві доводиться працювати не тільки днями, а й ночами також. Ніколи нема вільної суботи. Часто треба присвячувати також і неділі та свята. Отже Іван мав змогу бути присутнім на зборах різних організацій і установ, підтримуючи їх фінансово. А що він був дуже загартованим спортовцем, часто на площах копаного м'яча виступав в обороні наших змагунів, якщо суддя, або ординарний противний копун робив нашому кривду. Щодо Василя він не мав такої змоги. За те він, виявляючи своє щире серце, підтримував усі організації і церкву своїм тяжко запрацьованим доляром. Складав великі пожертви не тільки на українську греко-католицьку церкву ім. Івана Хрестителя, а з нагоди Різдва Христового і Великодня — на православну церкву також. Про це знаю, бо не раз, не два, я був наочним свідком цього. Хоч брак часу у нього був великий, зумів він знайти крихітку часу, щоб стати в помочі нашому братові. Безкоштовно йшов до суду, або до інших американських установ, де потрібна була англійська мова, а наш брат її не знав. Багатьом неграмотним адресував конверти, а деяким навіть писав листи.

Іван також мав широке серце. Його серце було багатше, як його кишеня. Багато з наших громадян удавалися до нього, бо надіялися, що рахунок за зубну працю буде менший, як у чужинця. Іван не тільки числив нашим людям менше, а в багатьох випадках, якщо знав чиєсь скрутне положення, дав йому допомогу безкоштовно.

Оба вони направду заслуговують на „Вічну пам'ять".

Юрко Іванків

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (718) 459-0111

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ...ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА; НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

Крайова Управа Спілки Української Молоді — Америки
— влаштовує —

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК

який відбудеться
в суботу, 11-го лютого 1989 р. о год. 9-ій веч.
в Пента Готелі (Ґранд Бол Рум) в Ню Йорку
на 7-ій Авеню, між 32-ою і 33-ою вулицями
На Балі дебютуватиме 19 юначок-дівчат.
Голова Балю Дебютанток СУМ — КОРНЕЛЬ ВАСИЛИК
Аранжери Балю: ЕВГЕНІЯ КУЗЬМОВИЧ-БЛАГА й ІГОР ДЛЯБОГА
Грає популярна і люблена молоддю оркестра „ТЕМПО". Вечірній стрій побажаний.
Запрошуємо на Баль Дебютанток Шановне Українське Громадянство й Молодь міста Ню Йорку й околиць.

КОМІТЕТ БАЛЮ

Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті, Миш.
ділиться з громадянством сумною вісткою, що в дні 22-го січня 1989 р. на 71-ім році свого віку відійшов у Вічність кол. член Капелі Бандуристів з м. Чикаґо

бл. п.

МИХАЙЛО БОРНЯК

Управа Капелі і все Товариство висловлюють свій жаль та глибоке співчуття Родині, Друзям і близьким Знайомим Покійного.
Хай буде легкою Йому не рідна земля та вічна пам'ять у нашім народі.

ПОДЯКА

Дня 24-го лютого 1988 р. з волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Улюблений БАТЬКО, ДІДО, БРАТ та ВУЙКО

бл. п.

МИКОЛА АНДРЕЙКО

Цією дорогою висловлюємо з глибини наших зболілих сердець щиру подяку тим всім, які виявили пошану до Покійного та віддали Йому останню прислугу своєю участю в Парастасі та похоронних відправах. Ми безмежно вдячні всім тим, які служили порадами, готовістю помогти в кожній потребі та були з нами з бажанням облегшити нам родинний тягар.

Наша щиро-сердечна подяка о. митр. д-рові І. Біланичові, пароховi церкви Христа Царя у Філядельфії за відслуження обрядів Парастасу, Святої Літургії, як рівнож за раціональні змістом слова та відпровадження тлінних останків Покійного до місця Вічного Спочинку на кладовище св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Ню Джерзі.

Наша щира подяка о. митр. Шустові за співучасть у відправі Парастасу та прощальне слово від Пластового Куреня ім. Григора Орлика, яким Покійний гордився до останньої хвилини свого життя.

Щиро дякуємо д-рові В. Салякові та д-рові Р. Дикому за їхню віддану професійну опіку та різного роду пораду.

Дякуємо всім друзям від організації ОДВУ, які щиросердечно прощали Покійного після Панахиди, на цвинтарі і під час тризни, а саме: п. мґрові В. Яціву, п. С. Селешкові, п. І. Яремчукові, п. М. Ящукові та п. О. Стороженкові.

Сердечно дякуємо п. інж. В. Процикові за зворушливо-теплі слова над домовиною та вміле і взірцеве переведення тризною.

Щиросердечна подяка панству Папроцьким, які посвятили багато часу відвідуючи Покійного в шпиталі та в місці замешкання і ніколи не відмовляли будь-якої помочі під час довгої та важкої недуги Покійного. Хай Господь винагородить їх за цей добродійний вчинок.

Щиро-сердечно дякуємо всім за телефонічні і писемні співчуття на які важко було всім відписати.

Сердечна подяка всім тим, які спричинились до численних грошових пожертв на різні добродійні цілі в пам'ять Покійного Миколи та особлива подяка належиться працівникам похоронного заведення Насевич у Філядельфії за взірцеве переведення похорону.

ВИКАЗ ЗЛОЖЕНИХ ПОЖЕРТВ

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Др. Богдан і Ірина Гнатюк, Володимир і Евгенія Костюк, Марія Леськів, Борис і Ніля Павлюк, Любомир і Софія Люба, Михайлина Пастушак, Ярослав і Тереса Фещак, Теодозія Когут, Йосиф і Марія Юзьків, Юліян і Галина Головчак, Роман і Надія Клос, Мирон і Слава Білас, Катерина і Віра Пак, Зірка Кебус, Роман і Анна Папроцькі, Лідія Папроцька, Марія і Ілько Гринчук, Панство Мединські, др. Роман і Ліда Пастушак, Ніна Квашинська, Сестра Юлія, ЧСВВ, Сестра Беніґна, ЧСВВ, учні школи св. Василія Великого, Орест і Марія Клос, Осип і Марія Гивель та Пластова Станиця у Філядельфії.

На СИРОТИНЕЦЬ в БРАЗИЛІЇ:

Микола і Володимира Кавка	$20.00

На МУЗЕЙ СУА:

Зенон Михайлевський	$10.00

На ПЛАСТОВІ ВИДАННЯ:

пп. сен. Ольга Равляк	5.00
пп. сен. Ярослава Ціханська	5.00
пп. сен. Маруся Січинська	5.00
пп. сен. Дарія Хухра	5.00
пп. сен. Ірена Сольчаник	5.00
пп. сен. Таня Паш	5.00
пп. сен. Богдан Копустянський	10.00
пп. сен. Микола Курчак	10.00
пп. сен. Міля Захарія Гирд	10.00
пп. сен. Ярослав Курчак	5.00
Курінь Орликівців	50.00
Разом	$115.00

На ФУНДАЦІЮ ОЛЬЖИЧА:

Михайло Хомин	$20.00
Микола Ящук	20.00

На ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД:

Іван і Люба Яремчук	$30.00
Степан Селешко	25.00
Володимир і Надя Андрейко	25.00
Богдан і Ірина Пастушак	25.00
Омелян Суховерський	25.00
Микола Ящук	20.00
Володимир Процик	20.00
Володимир Яців	20.00
Михайло Ґолець	10.00
Григорій Ґолець	10.00
Олекса Стороженко	10.00
Мирослав Новий	10.00
Зеновій Михайлевський	10.00

На ТАБОРИ УЗХ і ОСЕЛЮ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА:

Богдан і Христина Турченюк	$25.00
Богдан і Ірина Гнатюк	25.00
Володимир Яців	25.00
Роман Папроцький	20.00
Михайло й Ольга Нич	20.00
Петро Кіра	10.00
Володимир і Евгенія Костюк	10.00
Роман Завицький	10.00
Христина Бак-Бойчук	10.00

На ОСЕЛЮ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА:

Іван Ріхвицький	$30.00
Омелян Суховерський	25.00
Анна Дністрян	25.00
Володимир і Надя Андрейко	25.00
Богдан і Ірина Пастушак	25.00
Михайло Хомин	20.00
Іван Яцишин	20.00
Петро Кіра	20.00
Павло Стецина	20.00
Альбіна Чаповська	20.00
Франк і Олімпія Гаріс	20.00
Осип і Маруся Серна	20.00
Зеновій Михайлевський	10.00
Орест Грабик	10.00
Андрій Ґепетканич	10.00

Хай Всевишній Господь прийме Ваші молитви і наділить Вас своїми ласками.

Син — ВОЛОДИМИР і НАДЯ АНДРЕЙКО з Родиною
Дочка — ІРИНА і БОГДАН ПАСТУШАК з Родиною

Український...

(Закінчення зі стор. 2)

Цим разом Мойсеєв облишив тематику Гоголя з малоуспішного попереднього разу, а повернувся лише до самого танцю. Публіка ожила миттю, пригадались бо і барвисті телевізійні спалахи реклям. А влет хлопців і дівчат на величезний кін у ряхтінні розвійности веселкових стрічок і різноквіття строїв, при шаленому вступі оркестри відомої ,,Ой ходила дівчинонька беріжком", зразу підняв публіку до вершин очікуваного одушевлення. Сольові, головно чоловічі подвиги, як різноманітні стрибки, піруети, перескоки (не було пародій на руках чи головах), тільки підвищували настрій роз радування і піднесення. Після гураганних оплесків Балет затанцював ще, на радість усіх, американський танець.

Заключуючи оцю оцінку пригадується мимохіть голосний тепер російсько-большевицький пропагандивний лозунг, що Росія не може жити без України, а Україна без Росії. Так, Росія не потрапить обійтись без України, це бачимо, хоч би і по танцювальному показі Мойсеєва. Однак Україна може існувати без Росії і це стверджуємо, подивляючи танці балету Вірського. Вони таки кращі, бо автентичніші та хореографічно глибші.

Молодь...

(Закінчення зі стор. 1)

влади Брежнєва біля мавзолею з'явилося погруддя Сталінові , а після приходу до влади Черненка було поновлено в партії Молотова, руки якого в крові невинних жертв. Суслов саджав у табори всіх, хто відважувався критикувати сталінщину.

О. Михайлюта додає, що до 1956 року зберігалися в глибокій таємниці записки Леніна з 1922-23 років і його „заповіт", де він пропонував усунути Сталіна з посади генерального секретаря, називаючи його грубим, нетерпимим, вередливим.

Отже молодь України, як свідчить опит, повністю підтримує гласність.

З ОГЛЯДУ НА ЗАТЯЖНУ хворобу президент Південно-Африканської Республіки Пітер Бота передав керівництво Національною партією, яка має найбільше місць у парляменті, в руки іншої особи. Покищо, до з'їзду партії, справами політики і уряду керуватиме 73-річний Ф.В. де Клєрк, адвокат по фаху, який в останньому часі був міністром шкільництва і виховання. Треба сподіватися, кажуть політичні спостерігачі, що Клєрк замінить пізніше Боту на пості президента країни.

Вже появилася книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИЯНСТВА НА УКРАЇНІ"

(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, люксусовий папір. Видання Смолоскипу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988, Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує додати до ціни 6% стейтового податку

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Ass'n. Estate
Foordmore Road
Kerhonkson, N.Y. 12446
914-626-5641

ЩО ВИ ЗАПЛЯНУВАЛИ НА

"VALENTINES DAY WEEKEND"?

ПРИЇДЬТЕ НА

СОЮЗІВКУ

НА НАШ СПЕЦІЯЛЬНИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ ДЛЯ САМІТНИХ
("SINGLES WEEKEND")

від 10-го лютого до 12-го лютого

Оплата $100.00 від особи, включає:

П'ятниця, 10-го лютого

8:00 веч. — Обід

Субота, 11-го лютого

8:00-10:00 рано — Снідання

10:00 рано —

Для лещатарів: транспортація на лещатарські з'їзди у "Big Vanilla".

Для заінтересованих у закупах до фабричних крамниць у "Apollo Plaza" де буде велика випродаж у місяці лютім.

Забезпечений поворот для лещатарів і покупців.

Полуденок для лещатарів і покупців не включений.

Тим, що залишаться в готелі, обід буде в ідальні.

6:00 веч. — Перекуска з вином і сиром

7:00 веч. — Обід у ідальні

Приємний вечір при каміні-ватрані, музиці, у приємному товаристві.

Неділя, 12-го лютого

8:00-10:00 рано — Снідання

12:30-2:00 по пол. — Полуденок

Всі податки та обслуга включені в ціну. Проситься залучити завдаток в сумі 25.00 дол. на особу до Вашої резервації. Просимо подати Ваше зацікавлення щодо лещатарства або закупів.

Норт Порт пом'янув свого першого пароха

Св. п. ієромонах Іннокентій Ричкун, який у ранній молодості присвятив себе службі українському народові і нашій Українській Католицькій Церкві, залишив цей світ 23-го листопада 1988 року.

Ієрейські похоронні відправи з участю Владики Василя Лостена та протоігумена американської Провінції ЧСВВ о. Бернарда, відслужено у Василіянській церкві св. Юра в Ню Йорку, а тлінні останки померлого відпроваджено на вічний спочинок на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й. А в 40-ий день вдячна парафія церкви Входу в Храм Пресвятої Богородиці пом'янула його Службою Божою з Панахидою і тризною.

Народився о. Інокентій Ричкун 24-го вересня 1910 року в провінції Саскачеван у великій родині наших ранніх еміґрантів, так що коли недавно залишив цей світ, то при житті ще лишилося двох братів і чотири сестри, з яких наймолодша Димитрія є в Чині Сестер Служебниць у Дітройті.

Вже в ранній молодості він посвятив себе службі Богові, бо, за словами його брата, треба було спеціяльного дозволу для вступу до монастиря ЧСВВ. Ієрейські свячення одержав він у Мондері, Альберта, з рук Преосвященного Василя Ладики 29-го вересня 1936 року.

Його життєвий шлях, а радше віддана праця нашій церкві повних 52 роки пройшла через Чикаго, Ілл., Бінґгамптон, Н. Й., Ню Йорк та останніх 20 років в Маямі, Норт Порті і Апопці на Фльориді.

Звичайно ніхто й ніколи не числить, скільки він охрестив дітей, скільки поєднав людей із Господом Богом у святій Сповіді, скільки повінчав та як багато опечалених родин потішав у часі похоронних відправ.

Після поминальних відправ наш парох о. митрат Матвій Берко згадав теплими словами покійного як колишнього свого сповідника в стемфордській семінарії в 1945 — 1947 рр.

Кілька десятків присутніх парафіян, що прийшли пом'янути його, пригадали собі ті часи лукаві 1983 і 1984 років, коли покійний замість іти на пенсію, змилосердився над віруючим народом і пішов ставити перші кроки під будову парафії на „цілинній" землі в Норт Порті.

За час його недовгого побуту, бо всього не цілого півтора року, основано тут парафію та закуплено площу за 45,000 долярів під будову нашого храму Господнього.

Ми певні, що такий священик, як наш покійний о. Інокентій Ричкун, одержить обильну заплату на небесах від Того, що післав його служити своєму народові і своїй рідній церкві.

І так як вічна Христова Церква, так добра пам'ять про світлу особу о. Іннокентія Ричкуна — родоначальника парафії Входу в Храм Пречистої Діви Марії в Норт Порті, — буде жити в серцях парафія.

Василь Самофал



Св. п. о. Іннокентій Ричкун на площі, що її придбано за його адміністрації під будову української католицької церкви у Норт Порті. Фля.

У Віндзорі відбулася конференція про Великий голод

Конференція ця відбулася 15-го грудня у Віндзорі, Канада, під час якої члени комітету виголосили ряд доповідей на тему „Бракуюча сторінка історії".

Трагедія українського народу в 1932-33 роках була докладно висвітлена для вчителів середніх шкіл, які навчають соціяльні предмети. Присутніми були вчителі Віндзору і повіту Ессекс.

Гостей привітав суперінтендент шкіл Стефан Пейн, який заявив, що підручники з історії мусять бути доповнені описом усіх ґеноцидів світу. Ми, як виховники, мусимо усвідомити світ, що штучний голод, викликаний конфіскатою хліба, є недопустимий і нашим обов'язком є про це дати знати світові.

Степан Віхар, який проводив конференцію, подав у стислій формі докази про існування голоду, оперті на найновіших дослідах безсторонних учених. Заключенням тих дослідів були безсумнівні твердження, що штучний голод був зорганізований Сталіном для зламання опору проти колективізації.

Дмитро Строїч подав присутнім короткий огляд історії Укріани, головно зупиняючись на подіях, які довели до Великого голоду.

В другій частині конференції учитель Василь Карпенко розповів присутнім те, що йому оповідала про ці трагічні роки його мати, очевидець тих часів. Підтвердженням тих слів був фільм „Жнива розпачу", який був висвітлений.

Ірена Прийма вияснювала як найкраще використати для навчання матеріяли, зібрані д-ром Мироном Куропасем про російський імперіялізм, затаєння перед світом штучного голоду та поширювання фальшивих інформацій совєтським урядом.

Цю саму тему продовжував Степан Віхар, подаючи поради як використати для навчання друковані та фільмові матеріяли. Згадав також про вислід праці Комісії для дослідження голоду в Укріані, яка діяла з рамени американського Конгресу. Її звіт охоплював 523 сторінки, в опрацюванні д-р Д. Мейса. Велике зацікавлення викликала книжка Роберта Конквеста „Жнива смутку", вісім примірників якої є у шкільних бібліотеках Віндзору і околиці.

Степан Віхар виголосив подяку і признання д-рові Куропасеві за виготовлення тих навчальних матеріялів, редакції „Українського Тижневика" за видання окремого числа про голод, урядові стейту Ню Йорк за видрукування звітів про ґеноцид та Українському Народному Союзові за постійне видавання навчальних матеріялів на цю тему.

Люба Гринчук

Маємо ще на складі невелику кількість збірника

ПЕРЕМИШЛЬ

ЗАХІДНИЙ БАСТІОН УКРАЇНИ

Збірник матеріялів до історії Перемишля і Перемиської землі
Головний Редактор **Б. Загайкевич** і **Редакційна Колеґія**

Ню Йорк — Філядельфія, Перемиський Видавничий Комітет, 1961, з друкарні „Америки", стор. 414. Тверда оправа.
Ціна 20.00 дол.
Можна набувати в книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Свято 22-го Січня у Трентоні

Величаво пройшло святкування незалежности й соборности в неділю, 22-го січня ц.р., у Трентоні, Н. Дж.

Напередодні святкувань наша делеґація відвідала посадників Трентону та його передмістя Гамилтону, де спеціяльною проклямацією відзначено цю роковину. Губернатор прийняв нашу делеґацію дня 25-го січня, але текст проклямації переслав нам на день 22-го січня. Обидва Універсали та три Проклямації відчитала молодь Пласту, СУМ та ОДУМ на святочній академії.

У неділю вранці по всіх українських церквах Трентону було відслужено спеціяльний Молебень за благо нашого народу, а священики у своєму слові до вірних вказали на історичне значення наших Визвольних Змагань.

Академія відбулася в просторій і привітній залі православної парафії св. Юрія Переможця з чисельною участю громадян Трентону та околиць. Свято відкрила голова Громадського Комітету Б. Скорупська, яка привітавши зібраних, представила єдиного в Трентоні учасника Визвольних Змагань — сотника Армії УНР Василя Сердюка, якого публіка тепло привітала, а опісля представила та попросила до слова відомого лікаря та громадсько-політичного діяча д-ра Богдана Шебунчака.

Доповідь була цікава. Доповідач не повторяв усіх історичних фактів та подробиць, він зробив лише короткий перегляд тих подій, влучно нав'язуючи наші Визвольні Змагання до сьогодні та зазираючи у завтра.

Аналізуючи теперішній стан в Україні „з перспективи січневих актів", він кинув жмут думок про завдання українців у вільному світі. Він боліє над тим, що між нами немає толеранції, немає пошанування людської гідности, а кожен хоче бути речником бажань поневоленого народу на батьківщині. Тим часом ми не спромоглися навіть на спільну репрезентацію.

Доповідач уважає, що „тільки постійна, обережна і безнастанна боротьба змусить окупанта залишити нашу землю", що „у боротьбу проти озброєного ворога не можна штовхати широкі маси народу, а тільки добре вишколених вояків-фахівців", що „новітня боротьба за українську державу тісно пов'язана з ім'ям Симона Петлюри та Євгена Коновальця", бо „оба вони, ці велетні, всупереч т. зв. 'законам партії', поставили національні і державні інтереси понад інтереси власні, групові".

„Наші Визвольні Змагання мають сьогодні міжнародне значення тому, що вістря нашої боротьби скероване не тільки проти ворога української свободи, але проти ворога цілого людства", тож „будьмо готові до нових подвигів. Нехай життя й чини сл. п. С. Петлюри та Є. Коновальця та всіх мертвих і живих борців нашої держави служать нам дороговказом!"

У художній частині виступив місцевий жіночий хор „Троянда", диригентом якого є Софія Шульц-Берик. Хор виконав кілька пісень. Ця молода мистецька одиниця за своє трирічне існування вивчила чимало пісень різного жанру.

Солістка Мар'яна Сухенко-Кортел співає у нас ще з дитинства. Її голос сильний і приємний. Хоч вона співає в опері у Трентоні, однак нам ніколи не відмовила, за що користується великою популярністю. Цим разом вона виконала американський національний гимн та дві пісні.

Лариса Качуровська співає у хорі та нераз деклямувала на сцені Трентону. Цим разом це була мельодеклямація „Б'ють пороги" Т. Шевченка під акомпаньямент С. Шульц-Берик. Л. Качуровська ще раз блиснула своїм талантом.

Вірш П. Ямняка „В Україні дзвонять дзвони" гарно деклямувала молоденька пластунка і, як подає місцева американська преса, поетеса Тамара Кузик. Мама Тамари — Наталка Кузик — написала слова і музику до пісні „Троянда", яка була виконана хором „Троянда" і тепло прийнята публікою.

Усі точки програми були виконані на високому рівні, за що громада з вдячністю нагороджувала виконавців оплесками, а солісток обдарувала квітами.

Українським національним гимном „Ще не вмерла" закінчено свято.

Після закінчення офіційної частини свята, Громадський Комітет частував виконавців перекускою, яку приготували пані-матка М. Галета та А. Парубченко від сестрицтва св. Ольги.

Б. Скорупська

Діяльність 27-го Відділу СУА в Пітсбурзі

У днях 15-го, 16-го жовтня пітсбурзький Відділ Союзу Українок Америки вгощав у себе членів Екзекутиви Союзу Українок Америки — голову Марію Савчак та організаційну референтку Олю Гнатейко. Стараннам цього ж відділу влаштовано прийняття у формі обіду, на який запрошено ширше громадянство. Прийняття, що його приготовив Стефан Вачек відбулося у суботу, 15-го жовтня, о годині 4-ій по полудні, в приміщенні церковної залі української католицької церкви св. Юрія у північній частині пітсбурщини, де настоятелем церкви є о. Юрій Аплярд.

Ще до обіду, гостей Екзекутиви СУА привітала хлібом і сіллю Анна Комічак. За головним столом засіли: колишня голова Відділу д-р Татяна Кишакевич, фінансовий секретар Люба Глутковська і о. Юрій Аплярд, який молитвою відкрив це прийняття.

Після обіду головну доповідь українською мовою виголосила М. Савчак. У своїй змістовній промові вона з'ясувала завдання та працю Централі СУА, як рівно ж участь Централі СУА у влаштуванні обіду та показу української ноші, що відбулося в липні 1988 року, у залі пресового клюбу у Вашінґтоні. В цьому обіді взяло участь жіноцтво, що презентувало понад 70 жіночих організацій світу. Під час форуму вони мали нагоду ближче познайомитись із історією і культурою поневоленої України. Голова підкреслила, що про наше українське жіноцтво сьогодні знає увесь світ.

Відтак промовляла О. Гнатейко, яка в доповіді — українською та англійською мовами — накреслила розвиток відділів СУА на терені Америки. Свою доповідь вона закінчила словами: „Бути членкою великої жіночої родини Союзу Українок — є гордістю жінки-українки".

У дальших точках програми Марійка Вовчук, голова 27-го відділу, в коротких та влучних словах розповіла про пророблену працю Відділу, вручивши голові Екзекутиви СУА чек на суму 210 дол., що їх склали в пам'ять покійної Стефанії Голуб'як, довголітньої голови цього ж 27-го Відділу. Пресова референтка 27-го Віділу розповіла його історію від початку 60-річного існування. Многоліттям закінчено офіційну програму, що її провадила Л. Глутковська. Прозірки, що їх висвітлювала О. Гнатейко та пояснювала обома мовами, були тим більше цікаві, бо дали присутнім повний образ початків творення організації СУА на терені Америки, як також насвітлили працю колишніх голов у розбудові СУА на терені Америки і серед чужинецького світу.

Після висвітлення прозірок членки СУА перейшли до іншого чотириповерхового новозбудованого будинку, що приміщується при церкві під назвою Шептицькі-Армс; це будинок для емеритів. Там продовжувалися дальші наради і, користаючи з присутности голови СУА та пресової референтки, порушено багато питань. Вичерпні відповіді та поради скріпили на дусі наш Відділ. М. Савчак сказала, що 27-ий Відділ належить до унікальних, бо в ньому є членки різного віку, як рівно ж ті, що володіють і ті, які не володіють українською мовою, одначе знаходять спільне порузуміння. Пізно закінчено ці небувало корисні наради.

Не зважаючи на їхнє коротке перебування в Пітсбурзі, М. Савчак і О. Гнатейко виступили на українській радіопрограмі, що її кожної неділі провадить Михайло Комічак. До успіху цієї імпрези причинилися М. Вовчук та Анна Конецька. Від Відділу теж вручено гостям від Екзекутиви СУА дві стильово вишиті подушки професійної вишивальниці Лідії Вовчук.

Треба завважити, що 27-ий Відділ СУА бере активну участь на терені пітсбуржчини, щорічно влаштовуючи українські вишивані вечорниці, відсвятковує свята Героїнь, а на протязі шістьох років влаштовує мистецькі виставки та продаж печива на українських фестивалях Пітсбурга, дохід з якого передається як вклад цеголки у побудові Української Кімнати при Пітсбурзькому університеті. З ініціятиви колишньої голови д-р Татяни Кишакевич зібрано і передано на Український Музей у Ню Йорку 2,015 дол. Членки СУА 27-го Відділу рівно ж зорганізовано брали участь у відсвяткуванні та маніфестаційному поході з нагоди 1000-річчя Хрищення України, що відбулося у Пітсбурзі та столиці Америки — Вашінґтоні. До скоординовано успішної праці у цьому Відділі чимало причиняється його голова М. Вовчук, яка очолює Відділ протягом кількох уже каденцій.

Іванна Старощак

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ІВАННА БІДЮК, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" в Дітройті, Миш. померла 20-го жовтня 1988 року на 81-му році життя. Нар. 11-го вересня 1907 року в Олеську, Польща. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку сина Майка Кошілку. Похорон відбувся 22-го жовтня 1988 року на цвинтарі Мавнт Олів в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИРОН ОЗҐА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл. помер 10-го листопада 1988 року на 83-му році життя. Нар. 11-го серпня 1905 року в Лежанську, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Брониславу, дочку Оресту, синів Святослава і Юрія з дружиною Мартою, внуків Адріяна і Тетяну. Похорон відбувся 12-го листопада 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ПАВЛО ВАЩИШИН, член УНС Відд. 354-го Т-ва „Згода" в Омага, Небраска помер 8-го грудня 1988 року на 90-му році життя. Нар. 1898 року в селі Дмитрович, повіт Мостиська, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку племінницю Наталію Білмор, Реджіна, Канада. Похорон відбувся 10-го грудня 1988 року на цвинтарі св. Івана в Омага, Небраска.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Війтик, секр.

МАРІЯ БЛІДА, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл. померла 10-го грудня 1988 року на 90-му році життя. Нар. 1898 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС стала 1923 року. Залишила у смутку дочку Зеновію і сина Дональда з родинами, 32-ох внуків і 38 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Марії в Евергрін Парк, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

АНАСТАЗІЯ ПЕРУН, член УНС Відд. 120-го ім. Св. Миколая в Аліквіппа, Па. померла 31-го жовтня 1988 року на 97-му році життя. Нар. 5-го квітня 1891 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку синів Стефана і Юрія; дочок — Стеллу і Катерину Леві, 9 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 3-го листопада 1988 року на цвинтарі Мт. Олівет в Аліквіппа, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Служинський, секр.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПИСАНКИ: гуцульські, бойківські, подільські, волинські, трипільські й інші — в АРЦІ.

• BUSINESS SERVICE •

Музика в найкращих українських традиціях!
(Весілля, христини, ювілеї)
СЛАВКО КОСІВ
на акордеоні, піяно або з цілою оркестрою.
Тел.: (212) 792-1709
Satisfaction or your money back!

• РІЗНЕ •

Самітна старша жінка в Ґлен Спей, Н. Й. коло „Верховини" пошукує
СТАРШУ ЖІНКУ
для товариства і малої помочі в хаті. Мешкання і харчі безплатні. Телефонувати:
(914) 856-3223 або (914) 856-6205

• SERVICE •

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment.
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N. Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Управа Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника та мавзолею полагоджує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754